

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De summâ Trinitate, & fide Catholicâ. Titulus I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

mones seruandi sunt, in foro conscientia, *cap. 1. & c. nam concupiscentiam. de constit. c. nulli 19. dist. c. illud & ibi Pan. in 3. notab. de maior. & obed. c. sicut dignum de homicid. cum distinctione, an sint consilij, vel precepti, gloss. in c. generali in verbo inhibemus de elect. in 6. c. fin. 1. 4. quast. 1.*

¶ Et uam si ex causa aliquid statuunt contra ius naturale, vt in usufruptione, prescriptione, Macedoniano, Velleiano, *Pan. in c. quia plerique nu. 25. & seqq. de immunit. eccles. & ibi Can. & ligant delictum omnino occultum: Clement. 2. de heret. nisi canon distinguat, in et forum penitentiale & iudiciale, c. tua de sponsal. vt actione l. Aquilia tenetur dans damnum culpa leuissima, l. in l. aquilia 2. ff. ad l. Aquiliam. in foro conscientia non tenetur de damno, sed imponitur penitentia de negligentia: Innocent. in d. c. sicut dignum post n. 4. &*

10 5. *Pan. in c. 1. n. 11. de constit.* ¶ sed lex vel canon non seruantur in foro conscientia, si inducant penam: *c. fraternitas 12. quast. 2. arg. l. si pana causa ff. de cond. indeb. vel fundentur super presumptione, fictione, consuetudine, qua non sint vera: c. is qui fidem & ibi Pan. de sponsal. c. veritate & seq. 8. dist. c. inquisitioni de sent. excomm. c. cum aeterni de re iud. in 6. aut requirant solemnitate, qua non fuit seruata in actu, vt heres non conficiens inuentarium, non tenetur in foro conscientia ultra vires hereditarias, nec ad vsuras extortas per testatorem, si in veritate non est in hereditate; ex minus solemnitate testamento debentur legata; electio valet in qua interuenit consensus eligentium absque alijs solemnitatibus; ex contractu nullo ob defectum solemnitatis licet res retinetur; *Pan. in d. c. quia plerique nu. 28. 31. 41. & 43. & ibidem Can. Pan. in c. 1. n. 19. de in integr. restit. Felin. in c. 1. nu. 39. & seqq. de constit. & ibidem Can. Pan. in c. 1. nu. 10. de constit. Franc. in c. quanquam nu. 9. & 10. de vsur in 6. & ibi Canon, hereditate non adi-**

ta debentur legata pia: *Pan. in c. relatum post nu. 6. de testam. ¶ idem obrinet quando lex esset iniusta ex fine, vt si princeps eam edidit propter suam vtilitatem: c. erit autem lex dist. 4. velex auctoritate, si excedit metas suae potestatis: c. vt animarum de constit. in 6. l. fin. ff. de iurisd. omn. iud. velex forma, quia non distribuit aequae onera subditorum, sicut debet facere bonus paterfamilias: siue nutritiua peccati. *Pan. in c. 1. nu. 9. de constit. & ibidem Felyn. num. 4. vers. secundus casus. ¶ Decretales sunt rescripta quibus summus Pontifex ad consultationem alicuius respondet, siue solus, cap. 1. de rescript. siue de consilio, c. bonum mag. de elect. vide gloss. mag. in sum. 3. dist. Felyn. in c. consulere in princ. de sim. Compilauit libros decretalium sanctae memoriae ¶ Gregorius Papa IX. per sanctum Raymundum suum penitentiarium. §. sane in proem. ¶ Omnes fideles de necessitate salutis, substant summo Pontifici Romano, qui habet vtrumque gladium, iudicat omnes & a nemine iudicatur. *Extrauag. 1. de maior. & obed. in communibus, c. episcopo §. sola & c. seqq. 9. quast. 3. ¶ Constat ius canonicum constitutionibus, rescriptis, consuetudine.***

De summâ Trinitate, & fide
Catholicâ.

Titulus I.

S Y M M A R I A.

1. Trinitas vnum est vniuersorum principium.
2. Vnde dicatur.
3. Fidei definitio, & in quo consistat.
4. Fidelium vna est vniuersalis ecclesia.

Hæ rubrica præmittitur, quia ¶ Trinitas, vnum est vniuersorum principium: ob maioritatem & prioritatem, Summa dicitur. ¶ Trinitas dicitur, quia licet vna sit sub-

A 2

sub-

substantia, & essentia, seu natura diuina; est tamen pater, qui generat: filius, qui gignitur; Spiritus sanctus, qui procedit; vt distinctiones sint in personis, vnitas in natura: cap. 2. §. nos autem hoc tit. c. qui episcopus 23. dist. quæ per Moysen & sanctos Prophetas aliosque famulos suos, iuxta ordinatissimam dispositionem temporum, doctrinam humano generi tribuit salutarem: & tandem vnigenitus Dei filius Iesus Christus à torâ Trinitate communiter incarnatus, ex Mariâ semper virgine, Spiritus sancti cooperatione conceptus, verus homo factus, ex animâ rationali, & humanâ carne compositus, vna in duabus naturis persona, viam vitæ manifestius demonstraui. cap. 1. §. hæc sancta & §§. seqq. hoc tit. † Fides est substantiâ sperandarum rerum, argumentum non apparentiam: §. Paulus in epistola ad hebr. cap. 11. consistit in collectione articulorum siue symbolo apostolico; d. §. hæc sancta Trinitas & §§. seqq. c. hæc est fides 24. quasi. 1. d. c. qui episcopus 23. dist. est eadem in substantiâ cum fide antiquorum, distat in qualitate; quia quod ipsi credebant de futuro, scilicet filium Dei natiurum, nos credimus de præterito scilicet Christum natum; vnde Math. 21. cap. turba autem quæ precedebant, & quæ sequebantur, clamabant, O sanna filio Dauid. † Vna est fidelium vniuersalis ecclesia; extra quam nullus omnino saluatur, in quâ idem ipse sacerdos est sacrificium Iesus Christus, cuius corpus & sanguis in sacramento altaris, sub speciebus panis, & vini, veraciter continetur, transsubstantiatis pane in corpus, & vino in sanguinem, potestate diuina, vt ad perficiendum mysterium vnitatis, accipiamus ipsi de suo, quod accepit ipse de nostro. Non solum autem virgines, & continentes, verum etiam coniugati, per rectam fidem, & operationem bonam, placentes Deo, ad æternam

merentur beatitudinem peruenire. c. 1. §. vna & §. fin. hoc tit.

De Constitutionibus.

Titulus II.

S V M M A R I A.

1. Consuetudo iudici est probanda.
2. Constitutio propriè est quod Princeps statuit, largè sumitur pro omni statuto etiam inferioris.
3. Constitutionem qui facere possint.
4. Concilium vniuersale aggregandi auctoritas est penes summum Pontificem.
5. Summus Pontifex est super Concilium vniuersale nec ab eo indicatur.
6. Concilium prouinciale conuocant primates, Metropolitani, seu illis impeditis Coepiscopus antiquior prouincie sed non Capitulum primitiæ aut metropolitana ecclesia sede vacante.
7. Concilium episcopale seu synodale conuocat episcopus, ac sede vacante Capitulum Cathedralis ecclesia.
8. Constitutionis proprium est vt futuris negotiis scripto intelligatur.
9. Constitutio omnis habet clausulam derogatoriam ad rescripta contraria ad vtilitatem partium concessa.
10. Et si expressam habeat clausulam derogatoriam, eius forma est seruanda.
11. Constitutioni Conciliarij specialiter est derogandum; secluso Concilio Tridentino.
12. Constitutio Conciliarij quam dicatur.
13. Constitutio quomodo tollatur.
14. Leges allegari possunt in foro ecclesiastico.
15. Statuta laicorum non ligant clericos.
16. Statuta loci iudicij, vel loci contractus, an sine attendenda.

I Vs scriptum est certius, ideo præmittuntur titulus, de Constitutionibus, ac titulis